

mine minder?«. Denne følelse forsvinder aldrig helt fra Saint-Exupéry's senere værker, men han ser ud til i en eller anden udstrækning at have af-fundet sig med den. I både 'Blæsten, sandet og stjernerne' (Terre des Hommes) fra 1931 og i 'Den lille prins' (Le Petit Prince) fra 1943 er den lyriske og poetiske tone slået an, og en grund-læggende mere afslappet holdning til eksistensen får dette udtryk i den lille prins' mund: »Den (rosen) alene er mere betydningsfuld end jer alle sammen, fordi det er den, jeg har vandet. Fordi det er den, jeg har sat under en glas-klokke. Fordi det er den, jeg har hørt beklage sig eller småprale (...). Fordi det er min rose«. Med andre ord: Du er selv ansvarlig for dit liv. Det er det, du gør ved tingene, der gør dem betyd-ningsfulde.

Livsholdningen i Saint-Exupéry's værker er ofte blevet set som en forløber for den lidt senere eksistentialisme hos bl.a. Camus og Sartre. Som et de-stillat af livsfilosofien om, at vore hand-linger bestemmer, hvem vi er, og at vi således selv skaber meningen med vo-res individuelle liv.

'DEN LILLE PRINS' bliver til i en periode, hvor Saint-Exupéry rent faktisk befin-der sig i eksil. Han er i 1941 taget til USA efter en del hetz imod ham fra begge parter i det splittede og okku-perede Frankrig. Saint-Exupéry nægte-de tidligt i krigen at tage parti. Sam-arbejdsregeringen i Vichy anså han na-turligt nok som forræderisk, men i Charles de Gaulle så han ikke meget andet end en potentiel diktator. For ham at se gav de to parter udtryk for at

kæmpe for fædrelandets skyld, men kæmpede i virkeligheden kun for deres egen politiske magts skyld.

En anden grund til, at Saint-Exupéry forlod Frankrig, var, at han ville kæm-pe aktivt for landet. Han havde fra krigens start deltaget aktivt som rekog-nosceringspilot i den franske hær i kampen mod de fremrykkende tyske tropper. Det var en håbløs kamp, og i juni 1940 overgav de franske tropper sig til tyskerne. Hele dette forfærdelige og absurde krigshelvede har han be-skrevet i sin fjerde bog 'Krigsflyver' (Pilote de guerre), der udkommer i 1942 i USA og i Frankrig. I USA fik bogen en bragende succes og blev ka-rakteriseret som »det mest betydnings-fulde svar demokratierne har haft på Mein Kampf«. I Frankrig blev udgivel-sen af bogen forbudt af den tyske be-sættelsesmagt.

Efter overgivelsen til tyskerne bliver de franske soldater sendt hjem, og for Saint-Exupéry er det en lang periode af venten. Han vil ikke og kan ikke sidde og se passivt til. »Rollen som tilskuer har altid skræmt mig. Hvad er jeg, hvis jeg ikke er deltager. Jeg har brug for at deltage for at kunne mærke, at jeg er til«, skriver han i sit berømte citat i 'Krigsflyver'.

Det er på dette tidspunkt hans store håb, at amerikanerne vil gå ind i krigen på de allieredes side.

Hans ophold i USA bliver ikke bare en dans på roser. De franskmænd, der som han er flygtet fra krigen og bor i USA, er alle tilhængere af de Gaulle og angriber ham for ikke at være det. Han føler, at han er flygtet fra et ansvar hjemme i Frankrig, og han savner sit

elågede fædreland. Det er under disse omstændigheder, han skriver sin se-neres så verdensberømte fortælling om den lille prins.

DE FLESTE KENDER DEN lille prins. Den lille fyr, der kommer ud af ingenting, og som måbende og undrende drager rundt i verden. Der går et stykke tid før han – og læseren – finder ud af, hvad det er han søger. Næmlig venner. Men der er ingen af dem, han møder under-vejs, der er i stand til at blive hans venner. Hverken kongen, drankeren, lygtetænderen, slangen eller nogen af den andre – indtil han møder ræven. For ræven besidder en visdom, som prinsen langsomt lærer. Næmlig den, at man intet finder fikst og færdigt i den-ne verden – herunder altså heller ikke venner. Man skal selv skabe relationer-ne og værdierne i en vedvarende fælles indsats. I rævens terminologi hedder det 'at knytte bånd'. Ordvekslingen mellem ræven og prinsen lyder således: » – Åh, vil du ikke godt, vil du ikke nok gøre mig tam?, sagde ræven. – Jeg ville meget gerne, sagde den lille prins, men jeg har ikke megen tid. Jeg skal have fundet venner, og der er så meget, jeg skal lære at kende. – Man lærer kun det at kende, som man gør tamt, sagde ræven. Menneskene har ikke mere tid til at lære noget at kende. Menneskene har ikke mere nogen venner. Hvis du ønsker en ven, så gør mig tam«.

Og det gør han så. Med rævens hjælp tæmmer han ham, og herefter er prin-sen selv i stand til at tæmme piloten. Han går ud og praktiserer sin nye vi-den. Helt i Saint-Exupéry's ånd. Ord skal følges op af handling.